

Päijät-Hämeen vastuullisuusverkosto

Kunnanhallitus 02.02.2026 § 13
287/11.00.01/2025

Valmistelija ympäristösihteeri johanna.sallmen@karkola.fi puh. 044 770 2203

Maapallon kantokyky on jo nyt ylitetty monella sektorilla ja globaali ympäristö- ja ilmastokriisi vaatii aktiivisia toimenpiteitä, jotta kansalaisten terveys ja turvallisuus voidaan taata myös tulevaisuudessa. Kärkölen kunta kuuluu hiilineutraalien kuntien ja maakuntien Hinku-verkostoon. Verkoston kautta Kärkölen kunta on sitoutunut tavoittelemaan 80 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Ennakkotiedon mukaan Kärkölen kokonaispäästöt ovat vähentyneet 2024 vuoteen mennessä 38 % ja asukaskohtaiset päästöt 25 % (Syke, Hinku-laskenta ilman päästöhyvityksiä). Kunnan tekemän kestävyystyön pohjaksi ja päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi kunnanvaltuusto on 9.12.2024 § 59 hyväksynyt Kärkölen kunnan ilmastosuunnitelman 2025-2029. Toimenpiteiden vuoden 2025 toteuma on käyty läpi 20.1.2026 kunnan ilmastotyöryhmässä.

Mikään kunta ei kuitenkaan voi saavuttaa tavoitteitaan yksin kuntaorganisaation toimilla, vaan mukaan päästövähennystoimiin tarvitaan kaikki sidosryhmät asukkaista yrityksiin. Etenkin PK-yritykset ja yhdistykset kaipaavat matalan kynnyksen tukea toimiakseen vastuullisemmin ja tähän tarpeeseen on pyritty vastaamaan kuntien ja yritysten/ yhdistysten välillä tehdyillä ilmastokumppanuussopimuksilla. Yhtenä Kärkölen ilmastosuunnitelman toimenpiteenä onkin ilmastokumppanuuden edistäminen.

Ilmastokumppanuusmalli otettiin Päijät-Hämeen kunnissa käyttöön vuosien 2019-2020 aikana toteutetussa hankkeessa. Hankkeen päättymisen jälkeen ilmastokumppanuusverkoston toiminta on ollut eritasoisia eri kunnissa, eikä malli enää vastaa riittävästi toimijoiden tarpeisiin. Yhteistyö ja yhteinen tekeminen on tehokkain keino edistää alueen vastuullisuutta ja innostaa toimijoita mukaan kestävyystyöhön. Jatkossa alueen kunnat, maakuntaliitto, Ladec sekä alueen korkeakoulut tiivistävät yhteistyötään perustamalla Päijät-Hämeen Vastuullisuusverkoston tukemaan alueen yritysten ja yhdistysten vastuullisuustyötä. Vastuullisuusverkostoon liittymällä yritykset ja yhdistykset voivat saada tietoa ja tukea sekä verkostoitumismahdollisuuksia. Samalla vastuullisuusverkosto edesauttaa kuntien ilmastosuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Ilmastokumppanuudesta Vastuullisuusverkostoon

Päijät-Hämeessä toiminutta Ilmastokumppanuusmallia on luotsannut tähän saakka aina kaksi Päijät-Hämeen kuntaa kerrallaan. Kukin kunta on tehnyt itsenäisesti omaa kestävyystyötään ja pyrkinyt saamaan uusia ilmastokumppaneita. Kuntien kestävyystyötä edistävät tahot ovat kokoontuneet kahdesti vuodessa käsittelemään ilmastokumppanuuden tilannetta ja yhteisiä linjauksia. Viime vuosina monessa kunnassa on todettu, että käytössä oleva malli ei ole riittävän johdonmukainen eikä se tarjoa toimijoille riittävästi tukea.

Tällä hetkellä ilmastokumppanuusmallin vetovastuussa olevat kunnat Asikkala ja Sysmä esittelivät kevättalvella 2025 Päijät-Hämeen kunnille tarpeen uudistaa olemassa olevaa ilmastokumppanuusmallia. Muiden kuntien myönteisellä suhtautumisella ilmastokumppanuusmallia lähdettiin uudistamaan ja kehittämään LAB-ammattikorkeakoulussa käynnissä olevan Luontolas-hankkeen tuella.

Kesällä 2025 toteutettiin maakunnassa yrityksille ja yhdistyksille kysely, jolla kartoitettiin toimijoiden nykyisiä ja tulevia kestävyystoimia, haasteita ja mahdollisuuksia vastuullisuustyön tekemisessä sekä millaista tukea toimijat kaipaavat niin verkostolta kuin kunnilta. Lisäksi vastuukunnat perehtyivät muihin valtakunnallisiin ilmastokumppanuusmalleihin ja tapasivat muiden kuntien ilmastotyöstä vastaavia henkilöitä kokonaiskuvan ja vertailuanalyysin luomiseksi. Kyselyyn vastanneista yrityksistä ja yhdistyksistä yli 90 % haluaa toimia kestävästi, mutta kokee tarvitsevansa työhön enemmän tukea mm. koulutuksen ja rahoituksen kautta. Yritykset kaipaavat erityisesti esimerkkejä toteutetuista vastuullisuustoimenpiteistä. Ilmastokumppanuusmallia uudistettiin vuoden 2025 aikana rakenteellisesti vastamaan paremmin alueen toimijoiden ja kuntien tarpeita. Uudelle Päijät-Hämeen Vastuullisuusverkostolle luotiin uusi järkevämpi rakenne ja toimintatapa. Verkoston yhteistyötahoille ja kunnille määriteltiin selkeät roolit ja vastuut. Lisäksi verkostolle laadittiin selkeä viestintäsuunnitelma ja vuosikello. Uudessa toimintamallissa pyrittiin huomioimaan niin kumppaneiden tarpeet ja toiveet kuin käytössä olevien resurssien tehokas hyödyntäminenkin. Luontolas -hankkeen kautta Päijät-Hämeen Vastuullisuusverkostolle luotiin uusi raikas ilme.

Uudistus on luotu kustannustehokkaasti olemassa olevia kanavia ja resursseja hyödyntäen. Toimiakseen tehokkaasti, verkosto edellyttää yhteistyötahojen toimimista luotujen linjausten mukaisesti. Verkosto ei tarvitse lähtökohtaisesti toimiakseen henkilötyötuntien lisäksi kuin pienen satsauksen vuosittain järjestettävään verkostotilaisuuteen.

Uusi vastuullisuusverkosto esitellään helmikuussa pidettävässä lanseeraustilaisuudessa.

Esittelijä	kunnanjohtaja Eija Liikamaa
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Kärkölän kunta lähtee mukaan perustettavaan Päijät-Hämeen Vastuullisuusverkostoon ja sitoutuu osaltaan edistämään verkoston suunnitelmallista toimintaa.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Jakelu	ympäristösihteeri Päijät-Hämeen kunnat Maakuntaliitto Ladec